

2, 165. auf Çiva übertragen HARIV. 7427. — b) ein Gott BULG. P. 4, 21, 39. — c) pl. Bez. der Manen der Kshatrija M. 3, 197.

हविर्भू f. Opferplatz, personifiziert als Tochter Kardama's und Gatin Pulastja's BULG. P. 3, 24, 22. 4, 1, 36.

हविर्मथि adj. P. 3, 2, 27, Schol. Opfer zerstörend, — verwirrend RV. 7, 104, 21.

हविर्मन्थ m. = म्रिमन्थ Premna spinosa RATNAM. 5.

हविर्भिर् m. Darbringung des Havis, so heisst eine Gattung von Opfern, die einfachen Opfer (neben Paçujāgña und Soma); nach GAUTAMA: Agnjādheja, Agnihotra, Darça und Paurṇamāsa, die Kāturmāsja, Āgrajāneshṭi, Nirūdhapaçubandha und Sautrāmaṇi Z. d. d. m. G. IX, LXXIII. Ind. St. 10, 323. fgg. Gop. Br. 1, 5, 23. तुषैर्वै फलीकरौर्देवा हविर्भिक्षो-यो रत्तांसि निरभन्तु AIR. Br. 2, 7, 3, 32. 34. ÇAT. Br. 1, 1, 4, 7, 2, 1, 10, 5, 2, 11. 6, 3, 36. अथैषात्पाकुर्तिर्यद्-हविर्भिक्षः 7, 2, 10, 23. 12, 4, 2, 5. °विद्य 11, 7, 2, 1. KĪTJ. ÇA. 6, 2, 4. हविर्भिक्ष-विज्ञः (Brahman, Hotar, Adhvarju, Maitrāvāruṇa, Āgnidhra) 9, 12, 16. °संस्था LĪTJ. 5, 4, 22. fg. PRAJOGAR. 1. Verz. d. Oxf. H. 30, b, 9. 266, b, 35. °काण्ड Bez. des 1ten (2ten) Buches im Çatapatha-brāhmaṇa. — Vgl. हविर्भिक्षिक् fg.

हविर्वर्ष m. N. pr. eines Sohnes des Agnidhra (Āgnidhra) und des von ihm beherrschten Varsha MĀRK. P. 53, 34. — Vgl. हविर्वर्ष.

हविर्वह् adj. (nom. °वाङ्) das Opfer führend RV. 1, 72, 7.

हविर्हृति f. Darbringung einer Opfergabe: देव° H. 1538.

हविःश्रवस् m. N. pr. eines Sohnes des Dhrtarāshṭra MBH. 1, 3748.

हविष्कर Havis bereiten, zu Havis machen (vgl. RV. 5, 28, 2) ÇAT. Br. 1, 8, 1, 33. fgg. हविष्कृतमेनं सुवर्गं गमयति TS. 2, 6, 5, 3. 5, 7, 5, 5. 6, 4, 2, 4. 2, 3. न प्रूढाय मतिं दद्यान्नोच्छिष्टं न हविष्कृतम् M. 4, 80.

हविष्कराण n. das Bereiten des Havis TS. 2, 6, 2, 5. TBA. 3, 5, 5, 3. ÇAT. Br. 1, 8, 1, 33. 9, 1, 14.

हविष्कृत् 1) adj. Opfergabe zubereitend, das Havis herstellend RV. 1, 166, 2. 6, 66, 6. 8, 49, 15. 91, 12. AV. 7, 28, 1. 9, 6, 13. ऋत्विजः 19, 42, 2. Narāçamāsa RV. 1, 13, 3. nach der Sitte des Rituals das Weib des Opferers oder der Āgnidhra Schol. zu KĪTJ. ÇA. 2, 4, 13 (nicht gedruckt). ज्ञायामि ÇAT. Br. 1, 1, 4, 13. KĪTJ. ÇA. 2, 4, 13. 6, 7, 18. 8, 2, 18. KAUC. 2. — 2) m. a) der Ausruf हविष्कृदेहि (VS. 1, 15) ÇAT. Br. 7, 2, 2, 1. KĪTJ. ÇA. 2, 4, 9. या हविष्कृत उद्वादानात् ĀÇV. ÇA. 1, 12, 16. ÇĀṆKH. ÇA. 4, 7, 2. LĪTJ. 4, 11, 21. — b) N. pr. eines Āṅgirasas TS. 7, 1, 4, 1. — Vgl. हविष्कृत.

हविष्कृति f. Bereitung des Havis RV. 1, 18, 18. यो वां दाशहविष्कृ-तिम् 93, 3. 10, 91, 11.

हविष्म् abl. von हविस् ÇĀṆKH. ÇA. 1, 16, 16. fg.

हविष्म m. N. pr. eines Dānava HARIV. 14289.

हविष्पङ्क्ति 1) f. eine Fünfszahl von Opfergegenständen: धानाः, कार्म्म, पारिवाप, पुरोडाश und पयस्या AIR. Br. 2, 24 (vgl. TBA. 1, 5, 4, 11) oder दधि, धानाः, सक्तवः, पुरोडाश und पयस्या Comm. zu PAÑĀV. Br. 13, 2. ÇAT. Br. 4, 2, 5, 21. fg. PAÑĀV. Br. 13, 2. 15, 1. 16, 1. — 2) adj. daraus bestehend: पञ्च KĪTJ. 29, 1. AIR. Br. 2, 24.

हविष्पति m. Herr der Opferspende RV. 1, 12, 8. VS. 20, 70. SHADY. Br. 5, 7.

हविष्पन्द s. हविष्पन्द.

हविष्पी adj. das Havis trinkend RV. 10, 15, 10.

हविष्पात्रं n. ein Gefäss für das Havis ÇAT. Br. 11, 2, 2, 4. KĪTJ. ÇA. 1, 8, 31.

हविष्पात्तीय adj. mit हविष्पात्तम् (RV. 10, 88) beginnend NIR. 7, 23. fehlerhaft हविष्पत्तीय M. 11, 251.

हविष्मत् (von हविस्) 1) adj. a) der das Havis bereit hat, ein Darbringender RV. 1, 12, 9. 13, 1. 14, 5. 36, 2. 57, 2. 114, 8. 127, 10. पञ्चशु राध्यौ हविष्मताम् 156, 1. ऋनुं व्रतानि वर्तते हविष्मान् 183, 3. 5. 5, 2, 12. पञ्चं यं जुहुते हविष्मान् 6, 10, 6. 73, 1. सप्त 10, 122, 4. AV. 6, 39, 1. 84, 2. KĀTHOP. 4, 8. मनस् Opferbereit RV. 7, 67, 1. — b) von Opfergaben begleitet, Havis enthaltend: das Opferross RV. 4, 162, 22. ऋक् 167, 6. पञ्च 7, 70, 6. घृताची 3, 19, 2. 7, 1, 6. VS. 3, 4. सुचू 8, 23, 22. 49, 1. — 2) m. N. pr. eines Āṅgirasas TS. 7, 1, 4, 1. eines Devarshi MBH. 2, 294. eines der sieben Ṛshi im 6ten Manvantara MĀRK. P. 76, 54. BULG. P. 8, 5, 8. im 10ten HARIV. 472. MĀRK. P. 94, 14. BULG. P. 8, 13, 21. fg. im 11ten MĀRK. P. 94, 19. zweier Ṛshi im 11ten, eines Kāçjapa und eines Bhārgava, HARIV. 477. pl. Bez. bestimmter Manen, Söhne des Āṅgiras, M. 3, 198. VP. 321, N. 1. Verz. d. Oxf. H. 39, b, 1 v. u. — 3) f. °मती a) Bez. der Wunderkuh Kāmadhenu BULG. P. 9, 15, 24. — b) N. pr. einer Tochter des Āṅgiras MBH. 3, 14127. — Vgl. हविष्मत.

हविष्प 1) adj. (von हविस्) gaṇa गवादि zu P. 5, 1, 2. a) zur Opfergabe geeignet, — bestimmt, — bereit: Ross RV. 4, 162, 4. ऊर्मि TS. 1, 2, 3, 3. Namentlich Reis, Gerste und andere Körner; in dieser Bed. auch substantivisch m. und n. KĪTJ. ÇA. 2, 3, 16. 4, 8, 3. 7, 2, 2. षान् 15, 1, 10. 17, 1, 23. हविष्येषु चेदाद्रियमाणेषु मरणम् 25, 7, 5. GOBH. 1, 4, 3. सिद्धस्य हविष्यस्य जुहुयात् ĀÇV. GĀH. 1, 2, 1. °भक्त ÇĀṆKH. ÇA. 4, 15, 10. KAUC. 67. 82. हविष्पान्निर्वपति 87. M. 3, 256. 11, 106. 220. JĀGṆ. 1, 239. 303. MBH. 2, 98. 15, 1105. R. 7, 65, 23. SUÇA. 1, 316, 10. Verz. d. Oxf. H. 286, a, No. 670. भुञ्ज M. 11, 77. हविष्पानिश्न 218. हविष्पाकार Verz. d. Oxf. H. 30, b, 38. हविष्पान् JĀGṆ. 1, 257. MĀRK. P. 32, 2. WEBER, KRSHṆĀĒ. 296. हविष्प n. = हविस्, घृत u. s. w. TRIK. 2, 7, 8. H. 407. — b) dem das Havis gebührt: Çiva MBH. 7, 2877. — 2) adj. von हविष्प्या P. 4, 4, 122. — 3) f. म्या P. 4, 4, 122.

हविष्पत्तीय s. हविष्पत्तीय.

हविष्पन्द (हविस् + स्पन्द) m. N. pr. eines Sohnes des Viçvāmitra R. 1, 57, 3. हविष्पन्द ed. Bomb. हविस्पन्द ed. GORR. 58, 5.

हविस् (von हु) UṆĀDIS. 2, 109. 1) n. Opfergabe, jeder Gegenstand, welcher als Gabe für die Götter ganz oder theilweise in das Feuer geworfen wird, gewöhnlich Fruchtkörner (geröstet, gekocht, als Mus oder in Kuchen gebacken), Soma, Milch in verschiedener Gestalt, Schmalz u. s. w. Ind. St. 10, 324. M. 3, 257. NAIKH. 1, 12 (= उदक). AK. 2, 7, 26. 9, 52. TRIK. 2, 7, 7. 3, 3, 454. H. 407. 831. an. 2, 596. MED. s. 46. HALĀJ. 2, 261. RV. 1, 24, 11. 26, 6. प्राशान ऋतुया हवीर्षि 170, 5. वे देवा हविर्दृष्ट्याहुतम् 2, 1, 13. प्र वे हवीर्षि जुहुरे सर्मिहे 2, 9, 3. 16, 1. हविषां पति देवान् 3, 17, 2. 26, 7. स्वाका देवभ्यो हविः 5, 5, 11. 28, 2. 37, 2. इन्द्रस्य वस्त्रं हविषा रथं पञ्च 6, 47, 27. विश्वे देवा हविर्षि मादयधम् 52, 17. 75, 8. भरे हविर्न ब्रुक्विषं 7, 13, 1. हविषो वीतये 68, 2. der Soma